

Tečaj, izvešeni ponedeljek, vsak dan
Asiškiga št. 20, L. nadstropje.
pisma se sprejemajo, rokopi-
sma ne. — Antona Gerdica. — L. 23. — In celo leto L. 60.
Za inostranstvo mesečno 4 lire

Ljubljanska knjižnica
Ljubljana, Jugoslavija
— in celo leto L. 60.
— in celo leto L. 60.
— in celo leto L. 60.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v
širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent.
Osmrtnice zahtevale, poslanice in vabila po L. 1. — Oglasi denarnih zavodov
po L. 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2. — Oglasi
naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv.
Franciška Asiškiga št. 20, L. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-87.

Pogodba med Francijo in Čehoslovaško

Politična pogodba, ki sta jo te dni sklenili Francija in Čehoslovaška, je predvsem za to poslednja goddele velikega pomena. S tem stopa čehoslovaška republika v svojih politično-pogodbenih odnosih prvičkrat v srednjeevropskega okvira in v pogodbeno zvezo z eno večšil zapada.

Ta pogodba pa utegne prinesli pomembne izjemne v vse meddržavno življenje v Evropi. Od čehoslovaške strani zagotavljajo sicer z vso odločnostjo, da vsled te pogodbe ne nastane nikakoli izjemne doseganje politične črte v čehoslovaški zunanji politiki. Posebno pa, da ta politika tudi odslej ne bo prekoračala okvira branbe srednjeevropskih interesov.

Vendar pa čutijo vsi, da pogodba, sklenjena med čehoslovaško in francosko republiko, ne ostane brez posledic za sedanjo politično konstelacijo ter utegne povzročiti izjemne v sedanjem razvrščanju evropskih držav. O pomembnosti, ki jo pripisujejo tej pogodbi vsespovsod, pričča dejstvo, da razprava o nji najzavahnje vse evropske časopise.

Posebno pa angleško in nemško. Italijansko se omejuje bolj na poročanje in ni se doslej nobene določene izjave, kako stališče zavzema vodstvo italijanske vnanje politike napram rešeni pogodbi. Razumljivo je to. Čehoslovaška je voditeljica Malega sporazuma in s tem srednje Evrope in hoče tudi odslej — kakor posebno naglašala „Prager Presse“, ki je objelo glasilo čehoslovaške vnanje politike — braniti svoje in srednjeevropske interese. Posebno naglašala to tudi glasilo centurama v nemškem parlamentu „Germania“, ki meni, da glavni namen, ki ga je hotel Beneš doseči s francosko-čehoslovaško politično pogodbo, je ta, da s podporo Francije zagotovi in podkrepiti Mali sporazum, da s pritegnitvijo francoske vojske pripravi k uveljavitvi jantstva za južno-vzhodno evropske države. Dejstvo je pa, da je Italija s svojimi interesi, posebno gospodarskimi, navezana na države Malega sporazuma, da stremi po ugodnih gospodarskih pogodbah s Srednjo Evropo, in nadaljine dejstvo, da je Čehoslovaška glavna in voditeljica teh držav, zahteva to od Italije previdnosti, da ne zavzame napram francosko-čehoslovaški pogodbi stališča, ki bi utegnilo neprijetno zadeti posebno Čehoslovaško in Jugoslavijo. In to v zvezi dejstvu, da se francoska in italijanska vnanja politika sicer precej križata, kakor se je eklatantno pokazalo v zadnjem času povodom konferencie, ki je imela določiti statut za Tanger.

Precej nervozni pa se kažejo na Pol-

skem in v Angliji. In to iz istega povoda, čeludi ne z istimi nameni.

Zelo razširjeno je v evropskem časopisju — posebno pa v nemškem — mnenje, da je Francija sklenila to pogodbo z namenom, da se reši iz sedanjega osamljenega. Intimnost s Čehoslovaško in Jugoslavijo naj bi ustvarila Franciji most do Rusije in Čehoslovaška in Jugoslavija se pripravljata — tako ugibljejo — za pripojitev ruske sovjetske republike. To da je celo glavna točka na programu konferencie Malega sporazuma, ki se bo vršila te dni v Beogradu. Če pride do zblizanja med državami Malega sporazuma in Rusijo, ne bo to ugodno za Poljsko že z ozirom na tradicionalno nasprotstvo med poljsko in rusko državo, pa tudi zato ne, ker bi jo tako zblizanje v nje sodobni politiki potisnilo v ozadje.

Tudi Angliji ne bi šlo tako zblizanje med Rusijo in Srednjo Evropo, oziroma Francijo, v račune, zlasti njene svetovno gospodarske politike. Tudi Anglija ima sicer za seboj svojo tradicionalno Rusiji nasprotno politiko. To pa radi njenih velikih gospodarskih interesov in njenega političnega položaja v Aziji. Se maja m. l., ko je Anglija poslala Rusiji svoj ultimatum, je bilo razmerje med tema državama v precej hudi krizi. Ali Angliji so praktični ljudje. Ne poznajo sentimentalnosti. Če tako zahtevajo oziroma potrebo brambo njenih gospodarskih interesov, so pripravljene vsled tega tudi na izjemne fronte v vnanji politiki, so pripravljene za sporazume in stike z včerajšnjimi nasprotniki. Saj smo videli, kako je Anglija, ko je bila Francija v težkem položaju radi poruškega podjetja, skušala plesti spojne niti s sovjetsko Rusijo, čeprav je vedela, da mora to neugodno zadeti v Franciji. Račun Anglije je šel namreč za tem, da bi se na njeno — Anglijo — korist Francija odlošila od izkoriščanja gospodarskih stikov z Rusijo, tako silno bogato na naravnih virih, ki jih izvažanje in tako veliko potrebo uvoza industrijskih izdelkov. Za tem gre Anglija v zvezi s svojemu zgodovinskemu navzkrižju z Rusijo in v zvezi dejstvu, da sta Anglija in Francija „zaveznici“ kot članici Velikega sporazuma.

Lahko razumljivo je torej, če so v Angliji nervozni radi sklepa pogodbe med Čehoslovaško in Francijo, ako naj ta, potem zblizanja med Rusijo in državami Malega sporazuma, ugodi polti tudi za zblizanje med Rusijo in Francijo.

V politično razmerje Evrope prihaja nov element, ki more donesti velike izpre-

nju direktno interesirani, pomenja ta izjava od oficijelne strani, ki ni direktno še vojna napoved, otvoritev neprijateljskega razpoloženja oficijelne Bolgarske napram našim pravicam, pridobljenim potom mirovne pogodbe. Za nas je torej dolžnost, da resno skrbimo za brambo teh svojih pravic.

Priprava za sestanek Male entente
BEOGRAD, 4. Včeraj popoldne sta posetila pomočnika ministra za zunanje zadeve Gavrilovića-francoski poslanik Clement Simon in angleški poslanik sir Alban Young. Njun poset se spravlja v zvezi z rešitvijo nekaterih političnih vprašanj na sestanku Male entente.

Zlata valuta v Jugoslaviji
BEOGRAD, 4. V finančnem ministrstvu je bila konferenca finančnih strokovnjakov, ki so razpravljali o vprašanju uvedbe zlate dinarske valute v Jugoslaviji, mesto dosedanje srebrne. Razpravljano je bilo tudi vprašanje, ali se naj začne kovati zlat novc. Zlatniki bi se kovali na Čehoslovaškem, najbrže v Brnu.

Prednji javni nameščencem
BEOGRAD, 4. Danes so se v vseh ministrstvih začeli izplačevati državnim nameščencem predeli na povisane plače. Finančni minister je že poslal vsem finančnim oblastvom zadnje naredbe.

Snežni meteži v Jugoslaviji - Volkovi v okolici Beograda

BEOGRAD, 4. V sled obilega snega so se v okolici Beograda pojavili volkovi. Na periferiji mesta so večerj vdrli v hlev in raztrgali 20 ovac. Pobegnili so šele, ko so prišli oboroženi kmetje. Volkovi so prišli tudi v nekatere druge vase in so napravili veliko škodo. Zaradi tega prirede dva dni razel lov na volkove, katerega se udeležijo razel lovcev iz Beograda tudi kmetje iz okolice.

Čičerin o utrditvi mednarodnega položaja sovjetske vlade

MOSKVA, 4. Po poročilu ruskega dopisnega urada je Čičerin v razgovoru z moskovskimi novinarji povdaril, da se je mednarodni položaj sovjetske Rusije znatno zboljšal. Med drugim je Čičerin opozoril na naraščajočo politično in gospodarsko zanimanje angleških krogov, na izjave Mussolinija, na rusofilske gibanje v Ameriki i. dr. Ljudski komisar je temu nasproti omenil sovražno stališče Francije, ki grozi mir v zapadni Evropi. Predpogoji za dogovor s Francijo je opustitev sedanje politike.

Kršnina noveletna voščila so po ruski brzojavni agenciji sledeča: Dosledna izvedba zunanega trgovskega monopola, neizpremenjeno aktivna trgovska bilanca, nadaljno pridobivanje žitnih trgov, naraščajoč izvoz ruskih surovin in lesu.

Rusija stopa vedno bolj v ospredje evropske politike in države se po vrsti trudijo, da stopijo v stike s sovjetsko vlado.

Čehoslovaški poslanik v Londonu o pogodbi s Francijo

LONDON, 4. V odgovor na članek, ki je izšel v listu „Times“, o novi francosko-čehoslovaški pogodbi piše čehoslovaški poslanik v Londonu Maslany v istem listu, da ostaja Masarykova in Beneševa politika sporazumna z idealom evropskega mira najozje spojena s programom Društva narodov. Pogodba, ki je bila sklenjena med pariško in prasko vlado in ki bo v svoji celoti objavljena ter vključena pri Društvu narodov, ne vsebuje ničesar, kar bi siličilo vojaški zvezi. Čehoslovaška pogajanja ne bodo nikakor izvor za kako vzmetenje evropskega položaja, ampak bodo stremela za ustaližitvijo tega položaja in bodo krepila moči, ki delujejo odkritosrčno za mir in obnovo Evrope. Tekom bivanja predsednika Masaryka v Parizu ni bilo govora o kakem vojaškem dogovoru med obema državama, ampak šlo je le za politično zvezo, ki naj bi bila v oporo izvršitvi mirovnih pogodb.

Delovni Poljske napram Franciji

VARSAVA, 4. O zadolženju Poljske napram Franciji objavlja „Gazeta Warszawska“ sledeče številke: Poljski narodni odbor se je v dveh dogovorih s francosko vlado od 28. septembra 1918 in 29. januarja 1919 v imenu bodoče poljske vlade obvezal povrniti Franciji vse njene stroške za organizacijo poljske vojske. Koncem leta 1919 je Francija predložila poljski vladi račun 450 milijonov frankov za gorionemne izdatke. Poljska vojaška komisija je po 3-letnem proučevanju tega računa znižala to svoto na 424 milijonov frankov. K tem je treba prišteti francoske dave v naravi, kredite za poljski narodni odbor za njega politično delovanje, kakor tudi 425 milijonov frankov, ki jih je Francija izplačala za nakupe poljske misije pod vodstvom generala Gromerja v Franciji. Skupna materialna pomoč, ki jo je Francija naklonila Poljski v interesu njene neodvisnosti, je dosegla svoto poldruge milijarde frankov.

Mednarodna železniška konferenca v Varšavi

VARSAVA, 4. Dne 10. t. m. se bo začela tu mednarodna železniška konferenca. Na dnevnem redu so med drugimi tudi sledeče točke: 1. vzpostavitev zveze Pariz-Varšava, ki je bila prekinjena radi zasedbe Porurja; 2. vzpostavitev zveze Pariz-Berlin-Riga; 3. vzpostavitev severnega ekspresnega vlaka preko Poljske, t. j. železniške zveze Petrograd-Varšava-Dunaj-Berlinke-Milan-Nizza; 4. ustanovitev in ure-

ditev direktne zveze baltičskih držav s Svico in Parizom, in sicer preko Varšave; 5. uvedba direktne zveze Varšava-Rim-Brindisi; 6. uvedba ponečnega brzovlaka Varšava-Dunaj; 7. direktna zveza med Varšavo in Svico. Konferenca se bo udeležilo 50 delegatov in sicer bodo zastopale Avstrija, Anglija, Belgija, Čehoslovaška, Estonika, Francija, Letonska, Nemčija, Italija in Svica.

Zakonski načrt za sanacijo poljskih financ

VARSAVA, 4. Ministrski predsednik Grabski je spremenil svoj prvotni pooblastilni zakon z zakonskim načrtom, kjer se govori le o sanaciji državnih financ in o valutni reformi. Novi načrt je bil danes predmet posvetovanj finančnega odbora. Tu je Grabski med drugim izjavil, da upa doseči že v mesecu februarju ravnovesje v državnem proračunu. Glede valutne reforme je ministrski predsednik predlagal takojšnjo ustanovitev emisijske banke.

Obnovitev gospodarskega življenja v Nemčiji

Potovanje dr. Schachta v London
LONDON, 4. V Londonu se nahaja novi predsednik nemške državne banke, dr. Schacht, ki je takoj ob svojem prihodu posetil vodilne kroge angleške banke.

Kakor znano je Schacht predlagal ustanovitev nove banke s pomočjo nemškega zlata in nekaterih angleških finančnih krogov. Naglasil je, da je obnovev rednega gospodarskega življenja v Nemčiji brez trdnje zlate podlage nemogoča. Nova banka bi izdajala bankovce na zlati podlagi in dajala kredite v zlatu podjetjem, ki bi se smatrala vrednim. Bila bi popolnoma neodvisna od vlade in bi stala pod neposrednim nadzorstvom nemških in inozemskih finančnikov, ki bi bili pri njej udeleženi.

Govori se, da se bo dr. Schacht v tem oziru obrnil tudi na francoske, skandinavke in ameriške finančne kroge.

Angleški tisk podpira načrt in nekateri listi naglašajo, da bo najbrže v kratkem prišlo do angleškega posojila in se bodo proučili pogoji angleško-ameriškega posojila za nabavo živeža.

Stresemannov politični sestanek v Milanu izostane

CURIH, 4. Stresemann bi moral odpotovati v Milan, kjer bi se vršil nek politični sestanek, toda medtem je dobil iz Berlina brzojavko, ki ga poziva, da se vrne domov. Vsed tega bo sestanek izostal.

Arretacije nacionalistov na Bavarskem

Ludendorff zastražen
BERLIN, 4. Vesti iz Monakovega pravijo, da so bile zadnje dni izdane stroge varnostne odredbe. Hlisa Ludendorffa je zastražena. Nekateri posetniki, ki so želeli govoriti z generalom so bili aretirani. Med njimi se nahaja tudi načelnik berlinskih nacionalističnih delavcev. Dozdeva se, da gre za novo zaroto, ki jo so stvorili nacionalisti, ki stoje pod vplivom generala Ludendorffa.

Grütznerjev priziv

BERLIN, 4. Vlada predsednik Grützner, ki je bil — kakor znano — obsojen na 20 let prisilne delavnice, je naslovil na francosko vojno sodišče v Düsseldorfu sledečo brzojavko: „Vlagam priziv proti moji obsodbi toliko v dejanskem kakor v juridičnem oziru, posebno pa radi kršitve haškega dogovora za slučaj vojne na suhem, ker sem kot predsednik deželne policije vladnega okraja Düsseldorf dne 30. septembra 1923 nastopil v smislu nemških zakonov proti separatistom kot nemškimi veleizdajalcem.“

Francosko-nemška pogajanja

PARIZ, 4. Izmenjava misli med Parizom in Bruseljem je komaj pričela in bo trajala nekaj dni. Preuranjeno je torej govoriti o negativnem stališču francoskega odgovora kot so pisali nekateri inozemski listi.

Zmanjšanje števila zasedbenih čet

PARIZ, 4. Listi poročajo iz Düsseldorfa, da je pričelo zmanjšanje francoskih čet v Porurju in Porenju dne 28. decembra. Dosedaj je bilo odpisanih 7 pehotnih polkov. Odpoklic se bo nadaljeval po načrtu generala Degoutta.

Volitve v francoski senat

PARIZ, 4. V ponedeljek se bodo vršile volitve v francoski senat za približno polovico izpraznjenih sedežev; v 36 departementih bo voljenih 116 senatorjev. Od ostalih senatorjev jih pripada 55 radikalni, 34 levo republikanski, 15 zmerno republikanski in 12 konservativni stranki.

Tudi ministrski predsednik Poincaré se je podvzval v svoje volilno okrožje.

Ameriški delegat upa na uspeh izvedenjskih odborov

PARIZ, 4. Brzojavka iz Washingtona poroča, da je tretji ameriški izvedenec Robinson, ki je moral odpotovati v soboto, izrazil svoje upanje, da bodo dela, ki se jim bo udeležil dovedla do končnejavne rešitve sedanjih težkoč. Robinson je dobil tekom pogovora s Hughesom samo splošna navodila o pogajanjih, ki so dovedla do sklicanja izvedencev.

Ta izjava stoji v zvezi s Hughesovim govorom v New Hawenu, kjer je izjavil, da leži vrednost izvedencev v dejstvu, da so neodvisni od vsakega zunanega vpliva, kar jim bo omogočilo, da vržejo novo luč med zainteresirane države. Izvedenci bodo dobivali informacije naravnost od bank. Gotovo je, da so zasebniki in družbe naložile svoje glavne v inozemstvu, toda težko bo ugotoviti njihovo višino.

Venezelosov prihod v Atene

ATENE, 3. Danes pričakujejo v Atenah prihod Venezelos. Poslal je vladi radio-brzojavko, kjer omenja ljudski referendum glede sledečih dveh vprašanj: 1. republiko ali monarhijo? 2. sedanja dinastija ali kaktera druga?

ATENE, 4. Danes jutraj je prispel Venezelos v Atene. Na krovu križarke Tenedos ga je pozdravil Prastiras. Cusnikarjem je Venezelos izjavil, da bo proučil položaj in da ostane v Atenah, dokler ga ne uredi Prastiras ga je počul o splošnem stanju. Tudi Grki so protestirali proti Cankovemu govoru.

ATENE, 4. Grška vlada je poslala v Sofijo oster protest proti govoru ministrskega predsednika Cankova, ki ogroža tud mir Grške. V svojem odgovoru je Bolgarska naglašala isto stališče kot v odgovoru Jugoslaviji.

Turki napadli grško ladjo v Črnem morju

DUNAJ, 4. Te dni je plul grški parnik „Marina“ iz Costanze proti Dardanelom, kjer ga je doletela velika nevihta in pri silili pristati ob anatolskem obrežju. Tako je prišlo na krov nekaj oboroženih Turkov, ki so zahtevali takojšnjo izročitev Grkov. Edino premetenosti nekega romunskega kurjača, ki je zamenjal grško zastavo z romunsko in se predstavil za poveljnika ladje, se je zahvaliti, da ni prišlo do hujše nesreče.

Proti poligamiji v Turčiji

CARIGRAD, 4. Iz Angore poročajo, da je neka komisija narodne skupščine vložila predlog za odpravo množičnosti. Množenstvo naj bi bilo dovoljeno le v posebnih slučajih. Tedaj bi pa prva žena imela pravico do ločitve. Do leta 1917, si imeli Turki pravico poročiti štiri žene in do ločitve je lahko prišlo le na željo moža. Šele leta 1917, se je za ločitev spoznala sodna procedura za potrebno.

Izid volitev v Albaniji

BEOGRAD, 4. Kolikor je doslej znano, je dobil predsednik vlade pri volitvah v albanski parlament od 100 mandatov 51 sedežev. Iz okrožja Argirokasta, ki voli 15 poslancev, se ni znan izid. Finančni minister Urokuči je zmagal v vsej skadrski prefekturi, ki voli 13 poslancev. Sestanek albanske konstituantne je določen za 21. t. m. Med izvoljenimi poslanci se nahaja tud morilec Esad paše, Rusten.

Avtomobilska nezgoda romunskega kralja

DUNAJ, 4. Radi goste megle je zadel avtomobil romunskega kralja v Cotroceni v nek zid. Sofer je bil ranjen, kralj pa je ostal zdrav.

Poplave v Franciji - Snežni viharji in zameti

PARIZ, 4. Radi neprestanega deževja in naraščanja rek so razni kraji Francije poplavljeni. Naraščati je začela tudi glavna reka Seina. Na starega leta dan je rek poplavlja večji del pariških predmestij. Mnogo hiš so morali izprazniti in nekatere ulice so bile popolnoma pod vodo. Tudi važnejše prometne točke glavnega mesta so bile poplavljene. Seina se vedno narašča tako močno, da je ogrožen železniški promet med glavnim in predmestnimi kolodvori. Kolodvor proge Pariz-Orleans je pod vodo. Tudi kolodvor des Invalides cestne železnice je poplavljen. Tako velike in katastrofalne poplavlje Parizani še ne pomnijo. Značilno je, da je kip Zuava pod vodo. Kip stoji na mestu, kjer je pred 50 leti bila največja voda.

Pred razulom Mornarske zveze

D'Annunzio solidaren z Giuliettijem

GENOVA, 4. Včerajšnji dan je potekel povsem mirno. Triumvirat je izdal na mornarje poziv, v katerem pravi, da je Mornarska zveza v zadnjem času doživela toliko kalvarij bolj radi fatalnosti dogodkov kakor po krivdi ljudi. Triumvirat zatrjujejo dalje, da so sami mornarji in da torej poznajo dobro želje mornarjev; radi tega bodo lahko delali za blagor mornarjev, ki so bili že pred stoletji čast in ponos Italije. Proglas zaključuje z „Živijo Italija!“. Podpisani so: admiral Cagni, kap. Barenght in kap. Manzutto.

Zvečer ob 18.30 se je adm. Cagni z ostalimi tovarišema predstavil uradništvu. Sprejel ga je poveljnik Fasceto. Admiral je med drugim rekel, da bodo mornarji v kratkem spoznali, kako koristno je bilo za njihovo organizacijo, da so izločili iz nje „elemente“ (Giuliettija in njegove pristase), ki so jih smatrali za nesposobne, da bi branili njihove interese.

„Avanti“ ugotavlja, da niso dogodki, ki so se odigrali predvčeršnjim, nič drugega kakor posledica igre, ki jo so sestavili lastniki paroplovnih družb sporazumno s fašistovsko vlado. Namen lastnikov je pač znan: uničiti hočejo Mornarsko zvezo, s katero se že leto dni pogajajo za sklenitev mornarskega pakta; do podpisa tega pakta ni prišlo, ker so mornarji potom Mornarske zveze odločno branili svoje pravice, ki so se zdele brodolastnikom preirane. Na strani Mornarske zveze je stal pesnik D'Annunzio, ki je bil duša pogajanj. Kakor znano je v zadnjem času posegla vmes tudi vlada, ki se ni kazala ravno prijazno napram mornarjem in napram D'Annunziju. Vlado je zastopal drž. podtajnik Costanzo Ciano. Ker se pa vlada ni hotela zameriti velikemu pesniku — pravi „Avanti“ — se je poslužila disidentov; odtod oni dogodki na izrednem obnem zboru, ki so dali vladi priliko, da je porabila zloglasni člen 3. občinskega zakona. Koliko resnice je na „Avanti“jevi izjavljajo, bo pač pokazala bodočnost.

„Mi ne jočemo za Giuliettijem — nadejuje list —; hujša kazen ni mogla zadeti onega, ki je obračal plašč po vetru; kontal je sam, popolnoma zapuščen od vseh, tudi od onih, katerim je popolnoma zaupal (kakor Fasceto in Poggi, ki so bili nekdanji Giuliettijevi pristasi). Oni, ki so streljali na obnem zboru, niso bili fašisti, ampak disidenti, ki so jih fašisti le podpirali.“

D'Annunzijeve protest

BRESCIA, 4. Snoti je D'Annunzio poslal naslednjo brzojavko državnemu podtajniku on, Ciano:

Ni, E. državnemu podtajniku za mornarico Costanzo Ciano — Rim. Kot bojevnika pristovoljen mornar ne smem priznati

dnevnega reda, za katerega so glasovali le nekateri člani na obnem zboru, ki ga je prekinila skupina oboroženih mož in se pri tem drznila opravičevati to grdo početje z mojim imenom. Spričo teh dejstev smatram za nezakonito imenovanje triumvirata; in Ti veš, da mi ni težko uganiti pravega vzroka tega ukrepa, po teh spletkarjenjih in tako dolgem in žalostnem boju. (Torej ima „Avanti“ prav? prip. ur.)

Zahtevam od načelnika vlade, naj se skliče nov konvencionalni občni zbor, na katerem se bodo mornarji lahko iskreno izrazili o zadnjih dogodkih. Zahtevam dalje, da se meni in mornarjem zajamčita iskrenost in gotovost odgovora proti nasilju in slepariji vrinjenec.

Medtem spet potrjujem, da je mornarski pakt gol cin zaupanja zame in za vse Italijane, ki se želijo pomiriti. In ne brez upanja objemljem tovariša, ki je v najbolj temnih nevarnostih popolnoma prilagodil njegovo srce mojemu. — Gabriele D'Annunzio, Vittoriale, 3. jan. 1924.

Odločitev fašistovskega sveta.

RIM, 4. Ministrski predsednik je preložil sestanek velikega fašistovskega sveta, ki bi se moral vršiti dne 12. januarja. Odložitev je očitno v zvezi s političnimi volitvami, ker se Mussolini ne more se odločiti o usodi zbornice.

Italijanski Rdeči križ za gladujočo Nemco.

RIM, 4. Predsednik ital. Rdečega križa je poslal nemškemu polkovniku Draudtu 25 tisoč lir za gladujočo nemško prebivalstvo.

Amnestija v Jugoslaviji

BEOGRAD, 4. Jugoslovanski kralj je podpisal ukaz z datumom od 9. januarja, s katerim se na čast kraljičinega rojstnega dne takim, ki so obsojeni na zapor, odpusti tretjina kazni. Po sporočilu iz dvornega maršalata predloži tudi vojni minister kralju v podpis ukaz o pomilostitvi vojaško političnih zločincev. Oba ukaza je redigiral ministrski svet.

Stališče jugoslovenskih merodajnih faktorjev napram Bolgarski

BEOGRAD, 4. Kakšno razpoloženje in mnenje prevladuje na vodilnih mestih v Beogradu glede Bolgarske, je najbolj očitno iz uvodnika „Samouprave“. Vodilni list vladine večine med drugim veli, da je izjava g. Cankova o „Makedoniji — jabolku razdora“ insinucija prve vrste, da so bolgarski oficijelni krogi pokazali svoje prave cilje, da rušijo po pogodbi dogovorjeni teritorialni status na Balkanu v svojo korist. Mi ne vemo, kakšen vtis je napravila ta izjava v državah naših zaveznikov. Take politične izjave jasno kažejo, da Bolgarska namerava rušiti sedanje teritorialno stanje na Balkanu in da so taksi cilji cilji „ene oficijelne politike, ki predstavljajo resno nevarnost miru in pravnemu redu na Balkanu. Za nas, ki smo v tem vpraša-

DNEVNE VESTI

† Dr. Fran Mandić

Pokojni dr. Fran Mandić je bil rojen dne 19. marca 1851. v Miholcih, občine Kastav, kot sin Mateja in Marije, roj. Dubrovič, sestre prvega slovenskega župnika pri Sv. Jakobu v Trstu, Dubroviča. Ta je šolal oba brata Mandića, sedaj umrlega zdravnika in pok. profesorja Matka, nekdanjega prvoboritelja.

Dr. Fran Mandić je obiskoval ljudsko šolo v Kastvu, gimnazijo v Senju, Pazinu in na Reki. Tu je maturiral. Bil je sošolec Spincića in Laginje. Kot gimnazijalec je pokojnik — v družbi s Spincićem, Laginjo, Kazimijem Jelusičem in svojim bratom Matkom — na političnih prirediteljskih sestankih, ki so položili temelje poznejši narodni politiki v Istri. Promoviral je pok. dr. Fran na Karlovem vseučilišču v Pragi. Od tu je prišel direktno v Trst v letu 1877. Bil je ustanovnik „Del. podp. društva“ v letu 1887. Od tedaj pa do izbruha italijanske vojne — torej 43 let — je bil temu društvu društveni

zdravnik. Bil pa je tudi član vseh drugih narodnih društev, slovenskih in hrvatskih. Posebno je ljubil naše gledališče in se je silno veselil njegovega razvoja. Skoro na vsaki predstavi smo ga videli v prvih vrstah s kakim članom njegove rodbine.

Pokojnik je bil — poleg razsežne privatne prakse tudi v italijanskih krogih — sanitar referent na namestništvu, vnanji uradni zdravnik pri državnih železnih in v zaporih dolgo let. Leta 1818, je bil umirovljen na lastno prošnjo. Kot zdravnik v zaporih je šel usmiljeno na roko tudi italijanskim aretiranecem, posebno pa političnim zločincem. Smatral jih je za junake. Mnogi Italijani se ga še danes hvaležno spominjajo. Zato pa je prišel v grde lov pri avstrijskih oblastvih. Posebne sitnosti je imel od strani tedanjega referenta za zapore in poznejšega državnega pravdnika Claričija, ki je očital pokojniku, da pretežira italijansko ljudstvo. Kot značilno za tisto pretežno naklonenost, ki da jo je izkazoval avstrijski režim nam Slovanom Primorja, naj ugotovimo tu,

da je pokojni Fran Mandić dobil v letu 1916. od vrhovnega poveljstva 5. armade ukaz za internacijo: njega samega, soproge in hčerke! Pritisnili so mu žig srboljstva, ker je svoja dva sina poslal v inozemstvo, kjer da — so čitali — rovarila proti Avstriji. Interpelacija pa je bila preklicana vsled energične intervencije bivšega tržaškega škofa Karolina pri generalu Borovcu.

Aktivno sicer pokojnik ni posegal v politični vrvež, ker ni smel tega radi raznih svojih uradnih služb. Zanimal pa se je vedno za vse politične dogodke in je podpiral, kolikor je le mogel. Političnih zborovanj se je udeleževal kot poslušalec.

Koliko spoštovanja je užival pokojnik tudi v italijanskih krogih, naj govori naslednja reminiscenca. V Trstu se je vrtil — katerega leta, se ne spominjamo več — protesten šol italijanskih županov proti Slovanom. Na tem shodu je tedanji tržaški župan Dompiere zagnal med zborovalce tisti stari zgodovinski klic: Et nos eos ciciemus foras! (Vrčemo vas ven!) In množica — županov in nečupanov — je razumela ta poziv in ga tudi postavila v prakso. Demonstrirali so proti nam po ulicah. Posebno srdito pa pred stanovanjem dra Frana Mandića na Borznom trgu. Grozljivo in psujoč so kričali proti oknom stanovanja. Popoldne istega dne pa so pozvali pokojnega Frana v neko družino k sinu, ki se je bil na tisti demonstraciji hudo zagrlil! In rekli so pokojniku: visoko vas spoštujemo kot zdravnika in človeka!

Pokojnik je dolgo болоval na razširjenju prostate, ki je potem degenerirala v raka. Januarja l. 1923 je bil operiran v bolnišnici — brezuspešno. Od tedaj ni več vstal. Trpel je grozne, neopisne muke, ali s čudovito resignacijo in bistrega duha do zadnjega. Dnevno so mu morali čitati »Edinost«, »Jutro« in zagrebški »Tagblatt« ter so mu do zadnjega hipa poročali o situaciji. Nekaj in zet njegov dr. Brnić in soproga sta mu morala slovesno obljubiti, da bo pokopan v Kastvu. Tam sem preživel — je govoril — najlepše dneve svojega življenja, ko smo snovali družstva, ki so se potem razširila po vsej Istri. Tam leži moj brat Matko — tam hočem ležati tudi jaz. Razgovarjal se bom z njim in ga tolažila. Gledala bova, kdaj sine tudi našemu narodu v Istri dan boljše bodočnosti. Na smrtni postelji tolika ljubezen do svojega naroda!

V nedeljo prepeljejo zemsko ostanke pok. dra. Frana Mandića s kamijonov direktno iz stanovanja na groblje pri sv. Luciji v Kastvu. Pogreb se bo vršil od vasi Spineč. Ležal bo med bratom Matkom in Kazimirjem Jelusičem. Sprejmi ga ti sveta gruda k večnemu počitku! Saj te je pokojnik tako neizmerno ljubil. Poplačaj mu to veliko ljubezen.

Oprostitve kmetijskih postopov od zemljiškega davka

«Gazzetta Ufficiale» od 29. decembra 1923. je objavila kr. odlok od 9. decembra 1923, št. 2721. o oprostitvi kmetijskih postopov od zemljiškega davka. Čl. 1. pravi: »Od 1. januarja 1925. bodo prosta zemljiškega davka vsa postopja in njih pritlikine, ki se v smislu čl. 15. zakona od 1. marca 1886. št. 3682 (serija 3.) lahko smatrajo za kmetijske ter se od njih plačuje sedaj ta davki v smislu določb starega katastra v pokrajinskih kraljevine in v smislu zakonov od 26. IX. 1920. št. 1322 in od 19. XII. 1920. št. 1778 v novih pokrajinah.«

Kmetijska postopja so po vsej Italiji prosta lišnega davka in v gotovem delu Italije tudi davka od zemljišča, na katerem se taka postopja nahajajo. Nekatere pokrajine so bile z različnimi zakoni tega davka oproščene, tako da se je plačeval le še v novih pokrajinah in v 19 drugih pokrajinah Italije. Ta neenakost je dajala povod za ponovne pritožbe prizadetih davkoplačevalcev. Z gorionjenjem kr. odlokom se je izvršilo izenačenje v smislu, da se ta »lišno-zemljiški« davki od prihodnjega leta dalje ne bo več pobiral v nobeni pokrajini.

Uradni list šolskega skrbništva

Tukajšnje šolsko skrbništvo javlja, da bo začelo izdajati s 15. januarja 1924 svoje uradno glasilo, ki se bo imenovalo »Bollettino Ufficiale del R. Vroveditorato agli studi della Venezia Giulia«. Nova publikacija bo izhajala v obliki revije 1. in 15. vsakega meseca in bo objavljala v svojem uradnem delu zakone, odloke, izvršilne naredbe, okrožnice in odredbe naučnega ministrstva, dalje podatke o učnem osebju, o napredovanju, o praznih mestih in o drugih predmetih, ki zanimajo šolo in učitelje, kakor ukrepe kr. šolskega skrbništva glede izpitov, učnih navodil i. dr. — V neuradnem delu bodo lahko sodelovali profesorji in učitelji iz vseh treh pokrajin Julijske Krajine. List bo urejeval poseben uredniški odbor pod vodstvom šolskega skrbništva.

Šolske častne straže

za javno spomenike, spomenike nasade in drevo-ve se so ustanovile s kr. od 9. decembra 1923, št. 2747. Častne straže se ustanovijo v vsaki občini, kjer se nahajajo gorionjeni spomeniki in nasadi, in bodo sestavljene iz najboljših učencev višjih ljudskih in nižjih srednjih šol. Vsak razred bo dal dva taka častna stražarja, ki bosta tista učenca, ki sta bila 1. januarja 1924. najboljša v razredu glede učnega uspeha in obnašanja. Pri enakih ocenah bodo imele prednost vojne sirote. Stražarje določi v ljudskih šolah didaktični ravnatelj, došolnega okraja, v srednjih šolah pa ravnatelj. Imenovanje stražarjev bo veljalo do 31. julija 1924. a. l. avgusta se izvrši novo imenovanje na podlagi uspehov pri skušanjih. Vsaka častna straža bo pod poveljstvom »kaporal«, ki se izbere med njenimi člani in bo imenovan od šolskega oblastva. Častna straža bo vršila službo na mestih posvečenih spominu na padle v vojni, na dan obletnice ustave, napovedi vojne, zmage in pohoda na Rim. Pri vseh svečanostih v čast padlim v vojni in drugih slavnostih bo častna straža na odličnem mestu. Vsak član šolske častne straže dobi od naučnega ministrstva poseben značek, ki ga bo moral vedno nositi.

POLITIČNO DRUŠTVO »EDINOST« v Trstu bo imelo danes v soboto, 5. t. m. ob 10.30 odhodovno sejo.

Resolucije, sprejete na občnem zboru pol. društva »Edinost« v Trstu 30. decembra 1923., objavimo v nedeljski številki našega lista.

Telefonske pristojbine. Tukajšnji poštni komisariat javlja: Dodatna valutna pristojbina, ki se pobira od navadnih pristojbin za telefonske pogovore s Švico, Avstrijo in Čehoslovasko ter od transitive pristojbine, ki se mora plačati upravi jugoslovenske države, se zviša s 1. januarja 1924. od 360% na 365%.

Predavanja. V nedeljo, dne 6. t. m. ob 10 h se bo vršilo predavanje: O grehu in zadoščanju. V sredo 9. t. m. ob 20 h pa Nacionalne diference in državništvo. Predavanja so nadaljevanje lanskih in radi tega priporočamo posebno lanskim udeležencem, da se jih gotovo udeležijo. Predava dr. Jug. Vstop vsakomur prosti!

Obe predavanji se vršita v Via S. Giovanni 7-1.

Društvene vesti

Tržaško pogrebno društvo pri Sv. Jakobu prosi svoje člane, da poravnajo vse zastanke pri današnji redni seji, ki se bo vršila v navadnih prostorih od 8—10 zvečer. Kdor ni še dobil potrdila, naj se zgleda nocoj. — Tajnik. Dramatični odsek M. D. P. Sv. Jakob. — Danes točno ob 20. generalna vaja. — Bodite točni. — Režiser.

Dramatični odsek Mladinskega društva »Prosveta« uprizaro v nedeljo 6. t. m. ob 7. uri zvečer v dvorani DKD pri Sv. Jakobu Jurčič-Govekarjevo narodno igr v petih dejanjih in 2 slikah »Deseti brat«.

Predprodaja vstopnic jutri ob 10. uri v isti dvorani, kjer se vrši predstava. Opozorjamo, da je otrokom brez spremstva starišev k jutrišnji predstavi vstop zabranjen.

Iz tržaškega življenja

Sleparski lažniženir. Pred kakim tednom je posejil Ivana Jagodnik, stanujočega v Bistrici, mlad gospod, ki se je izdajal za inženirja, zastopnika neke tržaške trdnice s tehničnim materijalom.

Ponudil mu je v nakup motor in sicer zelo po ceni. Jagodnik se je jel zanimati za kupčijo in konečno se je pogodil z neznanecem, da kupi ponujani motor za 4500 lir. Preteveni inženir je imel zelo namazan jezik; prepričal je Jagodnika, da mu je ta izročil omenjeni znesek, brez da bi sploh videl motor. Jagodnik je več dni potrpežljivo čakal, da mu trdnica iz Trsta pošlje naročeni motor, kar se pa ni zgodilo. Konečno pa se je Jagodnik napotil v naše mesto, kjer se je kmalu prepričal, da ga je preteveni inženir nesramno opeharil. Naznanil je zadevo na kvesturi. Varnostnemu oblastvu se je posrečilo spoznati lažniženirja za Vladimir Tomšiča, stanujočega pri Sv. M. Magdaleni zg. št. 145. Premeteni ptček, ki ima na vesti še druge posebne sleparije, je izginil neznanokam.

Nista imela drobiža... Neki Fran Lanner je imel smolo, da se je pred par dnevi srečal pred glavno pošto z dvema mladeničema, izmed katerih ga je eden vjdno nagovoril, proseč ga, da bi mu za hip posodil znesek 76 lir, da bi plačal poštino za nek zavoj, ki mu je dospel po pošti. Rekel je, da nima drobiža in da mu vrne denar, ko bo zmenjal 500-lirski bankovec. Lahkoverni Lanner je izročil neznanecem zahtevani znesek ter čakal, da se vrne iz pošte. Toda čakal je zaman. Navihanca sta jo odkurila skozi druga vrata. Lannerju ni preostajalo drugega, kakor naznaniti dogodek na kvesturi. Predsodnočinim sta bila oba ptčka, brezposelna Alojzij Milič in Jakob Gabere, aretirana. Sicer oba tajita svojo krivdo, a kljub temu sta bila pridržana v zaporu.

Nesreča gluhonemega dečka. 8-letni gluhonemec Armand Amedeo, stanujoč v ulici Gallerie št. 13, je šel snoči z materjo po ulici Cavana. Na vogalu ulice F. Venezian se je iztrgal materi iz roke ter hotel preko ulice; nesreča je hotela, da je v istem hipu pridrvel po ulici dvovprezni tovorni voz, katerega zadnje kolo je zadelo dečka od strani ter ga podrla na tla. Ubožec je zadobil široke praske po obrazu in velikomu bunt nad desnim ušesom. Dobil je potrebno pomoč v mestni bolnišnici, kamor so ga prepeljali z avtomobilom rešilne postaje.

Posledice stanovanjske krize. Elektrotehnik Ivan Coazzolo, star 50 let, je imel v ulici M. Luzzato št. 7 v podnajemu sobo, kjer je stanoval s svojo družino, obstoječo iz žene Karoline, stare 42 let in s štirimi nedoraslimi otroki. Stisnil se je v tisti kot, dokler bi se mu posretilo preskrbeti primernejše stanovanje. Gospodinja pri kateri je stanoval Coazzolo, pa ni bila preveč zadovoljna s podnajemnikom; najbrže radi tega, ker je imel mož s seboj tako številno spremstvo. Hotela se ga je iznebiti in ni prikrivala tega Coazzolo, ki se je pa izgovarjal, da ne more izprazniti sobe, dokler ne dobi drugega stanovanja. Zategadelj je umljivo, da gospodinja in Coazzolo nista bila v prijateljskih odnosih. Snoči se je Coazzolova žena sprla z gospodinjjo, baje ker ta ni hotela dati poboljšane za prejšnjo najemnino. Preprij je postal kmalu zelo živahen in ženski sta si že skočili v lase, kar je posegel v amaconski boj Coazzolo, ki se je bil ravno kar vrnil domov. Nastal je peklenški hrup in vršč, ki se je mešal z plakanjem Coazzolovih otrok. Gospodinja je jela slaba prestiti, a v stiski ji je prihitel na pomoč njen ljubimec Peter Corona. Zavihel je debelo poleno ter začel z njim udrihati po glavah nasprotnikov. Kmalu je moral Coazzolo, ves oblit s krvjo, zapustiti bojišče. V istem hipu so pa tudi prihiteli orožniki, ki so napravili konec ravanju. Poklicali so na bojišče zdravnika rešilne postaje, ki je podal ranjencu prvo pomoč. Coazzolo je imel 6 cm dolgo rano na čelu, veliko buntko nad desnim očesom in pretresene možgane. Tudi njegova žena je imela hudo buntko na levem senu; vrhutega je bila še opraskana po rokah. Coazzolo je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Vročekrvni Corona pa je bil aretiran in odveden v zapor.

DAROVİ

Na svatbi hčerke našega žavejskega Jerneja Sila, ljubke Jospine, je nabral Franc Sila med povabljenici za podružnico »S. D.« pri Sv. Jakobu znesek od L 77 in 25 dinarjev. Novoročencem obilo blagoslova, povabljenecem pa srčna hvala!

Mandolinistična skupina »Viktor Parma« je nabrala pri neki zabavi za podružnico »S. D.« pri Sv. Jakobu L 19., pevsko društvo »Ilirija« pa je darovalo L 50.—

Za »Šolsko društvo« darujejo: Družina Soszko L 5, družina Bernetič L 10.— in Marij Bernetič L 1.— Skupaj L 16 za kar jim bodi izrečena srčna hvala!

V Hrušici so darovali za: Našo dečo: Stefan Vahinec L 6, Jakob Jernežev L 5, Stipe L 5, Paron 2, Polde Ukčev L 1, Tome L 5.— Vsem cenjenim darovalcem kakor nabitracem srčna hvala (denar za »Dijaško Matico« hrani Šolsko društvo).

Na Stefanovo je vesela družba v Sv. Križu nabrala 30 L za »Šolsko društvo«. V isti namen je vesela »klapa« pri svaku — Tonetu — po trdovratni licitaciji nabrala L 22.— Skupaj L 52.—

Borzna poročila.

Valuta na tržaškem trgu.		
ogrsko krone	0.11—	0.12
avstrijske krone	0.0325	0.0390
čehoslovaške krone	0.40	0.48
dinarji	26.30	26.30
leji	11.75	12.25
»obliži«	23.25	23.3
francoski franki	113.50	114.50
švicarski franki	404.	407.
angleški funti papirni	103.—	103.20

Antonija Mermolja Rieger

Damska krojačnica

Trst, Via Commerciale 3

voščil srečno novo leto

vsem svojim cenjenim odjemalcem

Mali oglasi

CEVLJARSKI pomočnik se sprejme v Via Brumer 9.

GRAMOFON znamka dugelo, s tremi vzmetmi se proda. Preprodajalci izključeni. Roma 3/III.

SIVALNI STROJI »Singer« zajamčeni se prodajo na obroke. Sprejemajo se stari stroji. Acquadotto 25

KRONE, srebro, alato in platin kupujem. Plačam več kot drugi. Zlatarna Povh Albert. Trst, via Mazzini 46.

KRONE, goldinarje, plačujem vedno 5 stotink več kot drugi. Edini gosist, via Ponderas 6-1.

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Nizke cene. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slavec, via Giulia 29.

HISNO, pridno, ki zna kuhati išče majhna družina. Via Giulia 82 II nadstropje »Weltner«

PREDNO PRODATE zlato in srebro, vprašajte cene veliko zlatarno — urarno via Giacinto Gallina 2 (nasproti hotela Moncenisio). Velika izbira predmetov za darove. Popravila. Cene nizke.

OBEDNE SOBE

vsake vrste in v vsakem slogu

SPALNE SOBE

v veliki izbiri

LAKIRANE KUHINJE

po izredno nizkih cenah

ALESSANDRO LEVI-MINZI

VIA RETTORI 1

VIA MALCANTON 7-13

Tvrdba obstoječa od 1874

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E

kun, zlat, ilsic,

dihurjev, vider,

jazbec, mačk, ve-

veric, krto, divjih

in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10

II. nadst., vrata 16

Sprejemajo se pošiljave po pošti.

SLUŽKINJA se išče za majhno družino. Naslov v gostilni Spangher, Barkovlje.

TRGOVSKI pomočnik mešane stroke išče službe. Gre najraje na deželo. Naslov pri upravnistvu.

Affineria Metalli Preziosi

družba z om. j.

Trst - Via Artisti 9 - Trst

Kupuje zlato, srebro, platin v vsaki obliki in srebrni denar. — Prodaja dragocene kovine izdelane in v kosih in kemične sestavine. — Glajenje, ploščenje in nitkanje. — Kemična delavnica za vsakovrstno preizkušanje. (692)

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Ljubljana, na željo zdravniška pomoč. Govori slovensko. Corso Garibaldi 23/I.

LIKVIDACIJA

300.000 lir izdelkov

Delavske hlače, posebno močne L 15.— Jope bele, modre ali rumene L 20.— Cepice L 8.— Delavske obleke (trilzi) L 29.— Obleke (tip potapljalca) (Tute-Tony) L 39.— Vestje L 35.— Spodnje hlače L 12.— Srajce L 12.— Hlače mešana volna L 32.— Moške obleke L 99.— Suknje (Ranglan) moške L 99.—

40 - Alla Città di Trieste - 40

40 - Via Carducci - 40

DRUGI

PRIMERI

naših posebnih ponudb ob priliki prodaje vsled sestave inventarja.

PLETENINE

Za moške:

Za ženske:

Spodnja srajca	ali hlače, mešana volna po	L 14.—	Spodnja srajca	polvolna, normalna	L 12.90
Spodnja srajca	ali hlače, iz baržunaste bombaževine po	11.—	Spodnja srajca	pristna bela volna, z dolgimi rokavi	19.50
Spodnja srajca	ali hlače, volnene po	26.—	Spodnja srajca	pristna bela volna, odprta z naramnic.	17.50
Spodnja srajca	angleška volna po	31.—	Spodnja srajca	volnena sistem Jäger	35.—
Spodnja srajca	ali hlače, sistem Jäger po	35.—	Culotte	(spodnje hlače) v vseh barvah	8.50
Telovnik	volnen, z rokavi po	58.—	Culotte	(spodnje hlače) volnene	25.—

Za otroke:

Spodnja srajca	najboljša vrsta 1 kroj, bela barž. bombažev.	L 4.80
Obleka	volnena, (hlači, spodnja srajca in cepica)	9.80
Kolesarska	volnena	4.80
Kolesarska	iz najboljših voln, v krasnih barvah po	15.—

DEŽNIKI

moški, z jekleno palico in palčicami L 17.50, svila gloria z elegantnimi ročaji L 28.90; ženski zadnja novost z 12 palčicami, z modernimi ročaji L 32.—.

ÖHLER

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1905.

Délniška glavica Lit. 15.000.000— popolnoma vplačana.

Glavni sedež: Trst, Via S. Nicolò 9 (Lasina palača). Podružnici: ABBAZIA, ZARA.

Olajšuje vsako trgovsko operacijo z Jugoslavijo in z vzhodnimi deželami

Daje subvencije na blago, efekte in vrednosti

Otvorja akreditivo za nakup blaga. — Inkasi efektov in računov. Informacije. — Kupuje in prodaja dinarje in druge valute. Jamstvena pisma in druge operacije po najugodnejših pogojih. Sprejema vloge v Dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru.

PODLISTEK

Paul Bourget:

JE ČA

(La Geôle)

Poslovenil F. P.

Zdravnik ni stopil takoj naprej, temveč je nekaj časa opazoval to tragično dvojico. Glede verjetnega vzroka samomora je že imel svoje mnenje. Čim so se dogodili v družini slučaj prostovoljne smrti, je tu v igri dednost. Toda kakšna prilika se je sprožila dejanje? Bil je preveč pronicav duševnec, da bi ne bil ugenil, da je ta dva zakonca združevala strastna ljubezen, toda na drugi strani so mu tudi bile predobro znane tajnosti življenja in je torej vedel, da je telesna nezvestoba mogoča tudi pri najiskrenejši ljubezni. Najprej se je odločil, da

strani moža, včasih tudi s strani žene. Poslušal je torej besede te nesrečnice, ki jih je bolj istotako neko izgovarjala, in jih je obenem skušal tolmačiti. Od njihovega točnega pomena je bilo odvisno njegovo zadržanje napram njej.

Nevarnost blaznosti, ki jo je uvičala neuka Marija Bourrachot, je imela zanj različne oblike. Poznal je živčno krhkost organizma — saj je zdravil njega slabosti — in vedel je, da ga stičen duševni udarec lahko za vedno pokvari. Toda nekaj je bilo treba storiti. Stopil je torej naravnost k njej in računajoč, da jo neprisiljena prisotnost prezame in morda blagodejno pretrese, jo je trikrat poklical po imenu: »Gospa Vialis, gospa Vialis, gospa Vialis!« Toda ona ni odgovorila. Tedaj jo je prijel za roko, a je naletel na krčevit odpor in prevzel ga je strah, da bi znala nastopiti nevarna kriza, ako bi nastopal. Pokimal je z glavo ter pustil njeno roko. V tem hipu pa je opazil zavitek, ki ga je bil pustil samomorilec na mizi. Prebrl je naslov. Našel je sredstvo.

— »Gospa«, je rekel enostavno, »pisal vam je.«

Vdova se je vzravljala s pokretom, ki je bil istotako krčevit kakor malo prej njen odpor. Vratil ji je nudil zavitek s precejšnje višine. Ako ga je hotela vzeti, je morala pustiti mrliča in vstati na noge. Željnost, da bi izvedela rešitev grozne uganke, je premagala v njej celo njeno bolest. Z roko, ki se ji ni več trela, je odprla zavitek, ne da bi se menila za zdravnika, kateri je že klečal na mestu, kjer je bila prej ona, ter prislanjal uho k mrličevim prsim, da zadosti svoji stanovski vesti. Pri prvem pogledu je videl, da je bil mrlič že trd. Nekaj je šepnil slugi na uho, nakar je šel ta poslednji po en prt. Z njim je pokril mrličovo glavo. Luknja na čelu, steklene oči in odprta usta se ji dajala grozen izraz. Tudi za to opravilo se Marija Vialis ni zmenila. Vsa njena duša je bila v čitanju obeh pism, kakorih vsaka beseda je prihajala, kakor da bi jo izgovarjali oni drogi glas, ki ga ni imela več slišati.